

23 ta' Novembru, 1953

Imħallfin :

Is-S.T.O. Dr. L. A. Camilleri, LL.D., *President* ;

L-Onor. Dr. A. J. Montanaro Gauci, LL.D.;

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Paolo Schembri *versus* Rosina Bonnici

Ritrattazzjoni — Żball — Art. 814 (1) tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili.

Fost il-każi li fihom il-ligi tagħti d-dritt għar-ritrattazzjoni ta' kawża hemm dak meta s-sentenza tkun l-effett ta' żball li jidher mill-attijiet jew mid-dokumenti tal-kawża.

Imma, għall-finijiet ta' dan il-każ ta' ritrattazzjoni, għandu jitqies li hemm żball fil-każ biss li d-deċiżjoni tkun bażata fuq suppożizzjoni ta' xi fatt li l-verità tiegħu tkun bla ebda dubju esklużu, jew fuq is-suppożizzjoni li ma jeżistix xi fatt li l-verità tiegħu tkun stabbilita pożittivament; basta li fil-każ wiehded u l-iehor il-fatt ma jkunx pont kontestat li jkun gie deċiż bis-sentenza.

W' mod li, jekk il-Qorti tkun wastet għall-konklużjoni tagħha fuq l-apprezzament u l-interpretazzjoni tal-fatti tal-kawża, dak l-apprezzament u dik l-interpretazzjoni huma insindakabili, u ma jagħtux lok għar-ritrattazzjoni.

Il-Qorti — Rat il-petizzjoni tal-konvenuta Rosina Bonnici, li għall-motiv indikat fil-paragrafu (1) ta' l-art. 814 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, u prevja r-revoka tas-sentenza moqgħtija minn din il-Qorti fit-12 ta' Ġunju 1953 fuq iċ-ċitazzjoni fl-istess ismijiet (no. 273 ta' l-1952), il-kawża b'din is-sentenza deċiża tiġi ritrattata;

Omissis;

Ikkunsidrat;

Illi d-domanda tal-konvenuta hija bażata fuq il-paragrafu (1) ta' l-art. 814 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, li jagħti d-dritt għar-ritrattazzjoni "jekk is-sentenza kienet effett ta' żball li jidher mill-attijiet jew mid-dokumenti tal-kawża". (Għandu jitqies li hemm żball għall-fini ta' l-imsemmi paragrafu fil-każ biss li d-deċiżjoni tkun bażata fuq suppożizzjoni ta' xi fatt li l-verità tiegħu tkun bla ebda dubju esklużu, jew fuq is-suppożizzjoni li ma jeżistix xi fatt li l-verità tiegħu tkun stabbilita pożittivament; basta li fil-każ il-wiehded u l-iehor il-fatt ma jkunx pont kontestat li jkun gie deċiż bis-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi, kif jidher mill-petizzjoni tal-konvenuta, il-fatti minnha addotti a bażi ta' l-imsemmi motiv huma li s-sentenza mpunjata hija bażata fuq is-suppożizzjoni li t-taxxa ta' l-ispejjeż tal-kawża deciza mill-Prun'Awla tal-Qorti Civili tal-Maestà Tagħha r-Regina fit-3 ta' Ottubru 1951, fl-ismi-jiet "Paolo Schembri vs. Rosina Bonnici et.", giet regolarment notifikata lill-konvenuta bl-att tač-čitazzjoni preżenti. Il-konvenuta tghid li n-notifika ma saritilhiex b'dak l-att, billi ma tinsab fih ebda menzjoni tat-taxxa, la fič-čitazzjoni, la fid-dikjarazzjoni relativa, u lanqas fl-elenku tad-dokumenti annessi mač-čitazzjoni, li skond l-annotazzjoni tal-prezentata mir-Registatur jidher li magħha gie prezentat dokument wiehed, u ebda menzjoni ta' dik it-taxxa ma tinsab fil-kopja lilha notifikata ta' l-imsemmi att tač-čitazzjoni;

Ikkunsidrat;

Illi bis-sentenza mpunjata din il-Qorti, wara li ppremettiet li l-eččezzjoni tal-konvenuta dwar in-nuqqas ta' notifika tat-taxxa fuq imsemmija kienet bażata fuq id-dispożizzjoni ta' l-art. 62 tal-Kodiči tal-Pročedura Civili, u li għall-fini ta' din id-dispożizzjoni ma dehrilhiex li dik it-taxxa giet lill-konvenuta regolarment notifikata bl-ittra uffičjali tat-12 ta' Marzu 1952 (fol. 45), kompliet tghid u sostniet li dik in-notifika, għall-finijiet ta' l-imsemmija dispożizzjoni, "għandha titqies" li saret bil-preżenti att ta' čitazzjoni, li gie notifikat lill-konvenuta fit-8 ta' April 1952, u, għalhekk hija, biex timpunja dik it-taxxa, kellha žmien sat-8 ta' Mejju 1953, u billi l-hija ma għamlitx hekk f'dak iż-żmien, il-lum ma tistax iżjed timpunjaha. Biex waslet għal din il-konkluzjoni, din il-Qorti għamlet espożizzjoni tal-fatti kif graw, u semmiet li l-preżenti att tač-čitazzjoni gie prezentat fit-3 ta' April u notifikat lill-konvenuta fit-8 ta' April 1952. li ma' l-imsemmi att tač-čitazzjoni, fost id-dokumenti miegħu eżibiti, hemm it-taxxa fuq imsemmija (fol. 8), li bl-ewwel nota ta' l-eččezzjoni tagħha l-konvenuta opponiet li ma kienx hemm lok għar-ratizzazzjoni li tagħha giet mitluba l-approvazzjoni bl-att tač-čitazzjoni, li l-Qorti ma ordnatx dik ir-ratizzazzjoni, u li, fil-każ li jiġi ritenut li hemm lok għaliha, il-kawża messha saret ukoll kontra

Grazio Cassar;

Ikkunsidrat;

Illi din il-Qorti waslet għall-imsemmija konklużjoni fuq l-apprezzament u l-interpretazzjoni tal-fatt; fuq elenkati, u dak l-apprezzament u dik l-interpretazzjoni huma insindakabili, u ma jagħtux lok għar-rimedju legali tar-ritrattazzjoni. Gie infatti ritenut minn din il-Qorti fit-3 ta' Frar 1930, in re "Vella Zarb vs. Bartolo", li "l'errore di fatto, per dare luogo alla ritrattazione, deve risultare dagli atti e dai documenti della causa, e deve essere un errore materiale, intuitivo, risultante dal semplice confronto delle dichiarazioni della sentenza cogli atti e coi documenti, e non essere relativo ai criteri o caratteri coi quali il fatto è stato appreso dal giudicante; perchè l'apprezzamento e l'interpretazione del fatto costituiscono l'insindacabile convincimento del giudicante". L-istess gie ritenut bis-sentenza ta' din il-Qorti tal-21 ta' Ġunju 1937, in re "Barbara vs. Borg", u b'dik tal-21 ta' Jannar 1949, in re "Debono vs. Fava", u b'sentenzi oħra hemm citati (Kollez. XXXIII, parte I, pag. 703). Barra minn dan, il-punt fuq imsemmi kien kontestat u deċiż bis-sentenza ta' din il-Qorti tat-12 ta' Ġunju 1953;

Għaldaqshekk;

Tirrespingi t-talba tal-konvenuta Rosina Bonnici għar-revoka tas-sentenza ta' din il-Qorti tat-12 ta' Ġunju 1953 u għar-ritrattazzjoni tal-kawża b'dik is-sentenza maqtugħa; bl-ispejjeż kontra l-istess konvenuta Rosina Bonnici.
